

elämää suurempi harrastukseni

Mari Fihlman

LL, erikoistuva lääkäri
Tyks, TOTTEK-klinikka
marlep[ajutu].fi

EN OLE EKSYSISSÄ – ETSIN GEOKÄTKÖÄ!

N 60° 27.210 E 022° 17.255

► Geokätköily on harrastus, josta jokainen voi muokata omannäköisensä. Kätköilyä ei kannata aloittaa, jos viihtyy sisätiloissa, mutta ulkoilusta nauttivalle geokätköily tarjoaa kokemuksia laidasta laitaan. Kätköt on usein tehty jollain lailla hienoihin paikkoihin, ne saattavat esitellä historiallisia paikkoja, hienoja maisemia tai jännittäviä luontokohteita, kuten luolia ja saaria. Kaupunkialueelle piilotetut purkit ovat usein nerokkaasti toteutettuja maisemaansa sulautuvia ja vaativat etsijältä todellista oivallusta, kun taas metsävaellukselta piilot löytyvät useimmiten kiven alta tai juurakosta. Osa kätköistä haastaa harrastajan fyysisesti, purkki saattaa killua korkealla puussa tai vaatia kalliokiipeilyä, joskus jopa uimista tai sukeltamista. Geokätköily ei ole harrastuksena sidottu aikaan tai paikkaan. Purkeille voi lähteä milloin huvittaa ja niitä löytyy melkein joka paikasta. Suuria alkuinvestointejakaan ei tarvita, alkuun pääsee älypuhelimien ja taskulampun kanssa, mukana on hyvä pitää myös kynä.

Kuulin geokätköilystä muutama vuosi sitten harrastuksen aloittaneilta työkavereilta. Älypuhelimien

hankkimisen myötä tuli kätkön etsimistä kokeiltua melkein puoli-vahingossa lasten kanssa ja kipinä syttyi nopeasti. Alkuun ajatuksena oli tehdä metsäretkiä lasten kanssa ja sisällyttää siihen pientä ”aartenetsintää”, mutta melko nopeasti hurahdin täysin ja päivystysvapaiden shoppailureissut vaihtuivat metsässä purkkien perässä samoiluun.

Geokätköilyn perusideana on siis etsiä GPS-paikannuksen avulla piilotettuja purkkeja. Netistä löytyy yleisimmin käytetty kansainvälinen sivusto, www.geocaching.com, jolta löytyvät kaikkien maailman kätköjen tiedot. Geokätköjä on maailmanlaajuisesti reilut 2 260 000 ja Suomessa noin 33 000. Kätköily-sivustolla on jokaiselle kätkölle piilottajan luoma kuvaus, jossa on kerrottu purkin koko, vaikeus- ja maastoluokitus asteikolla 1–5 ja tietenkin koordinaatit. Lisäksi piilottaja voi liittää kuvaukseen kätköpaikkaan liittyvää informaatiota haluamansa määrän. Paikka voi olla historiallisesti merkittävä, luontokohde tai joskus kätköntekijälle henkilökohtaisesti tärkeä. Usein kuvaukseen liitetään myös vihje löytämistä helpottamaan. Kuvauksesta löytyvät attribuutit

voivat myös rajata etsintää. Jos attribuuteissa on ilmoitettu kätkön olevan talvella löydettävä, ei purkkia kannata etsiä maan tasolta. Jos taas attribuuttiriviltä löytyy puun kuva, katsetta kannattaa nostaa reilusti ylemmäs. Nettisivustolla kätköilijä voi sitten logata löytämänsä purkit löydetyiksi jolloin ne muuttuvat kartalla hymiöiksi ja löytömäärä karttuu omissa tilastoissa.

Minulta kysytään usein, mitä sieltä kätköstä löytäessään saa. Idea on kuitenkin itse löytäminen. Purkkia tai sen sisältöä ei saa itselleen, vaan se pitää palauttaa tarkoin samaan paikkaan, mistä sen löysi. Kätköpurkki pitää aina sisällään lokivihkon, johon nimimerkki kirjataan löydön merkiksi. Useimmiten purkista löytyy myös kynä ja silikaa kosteutta imeämään. Joissain kätköissä on lasten iloksi pieniä aarteita vaihdettavaksi ja joskus harvoin eteen sattuu todellinen aarre, geokoliikko tai kulkevainen, niistä lisää myöhemmin.

Kätköjä löytyy miltei kaikkialta ja niitä on hyvin erilaisia. Kaupunkialueella kätköt ovat usein pieni-kokoisia ja taidokkaasti piilotettuja. Piilotuksessa käytetään apuna magneetteja ja naamiointia, joilla

>>

Päivystysvapaiden
shoppailureissut vaihtuivat
metsässä purkkien
perässä samoiluun.

purkit sulautetaan ympäristöön. Suosittuja piilopaikkoja ovat sillankaiteet ja liikennemerkkit. Ovelimpia toteutuksia ovat esimerkiksi tuuletusritilän näköiset magneettilevyt, jonka takaa löytyy lokivihko. Oman sairaalamme ulkoseinistä löytyy

Puihin kiipeilykin on tullut uudelleen tutuksi lapsuusvuosien jälkeen. Kätköjä löytyy myös paljon saarilta, joihin pääsy asettaa vuodenajasta riippuen omia haasteitaan. Kaikkia kätköjä ei tietenkään tarvitse etsiä, vaan jokainen harrastaja hakee omaa kiinnostustaan ja taitojaan vastaavia purkkeja. Jokaista ei kiipeily kiinnosta, joku toinen taas saa adrenaliininsa kipuamalla puun latvaan.

Geokätkötyyppejä on useita, yleisin ja yksinkertaisin on perinteinen tradi-kätkö, jossa purkki löytyy suoraan ilmoitetuista koordinaateista. Multi-kätkössä puolestaan on useita pisteitä, aiemmalta pisteeltä löytyy aina seuraavan koordinaatit ja pisteitä on yleensä kahdesta kuuteen, joskus enemmänkin. Mysteriakätköt tarjoavat aivojumbppaa arvoituksista pitävälle. Tässä kätkötyypissä pitää ensin ratkaista jokin tehtävä tai arvoitus, josta sitten saa kätkön lopulliset koordinaatit. Osa mysteereistä on kotisohvalla ratkottavia ja osa maastomysteereistä. Itse pidän erityisesti mysteerikätköihin kuuluvista heijastinkätköistä. Näissä kätkön tekijä on suunnitellut metsään heijastimista reitin, jota seuraamalla löytää kätkön

luo. Pimeässä metsässä taskulampun kanssa kuljeskelu on varsinkin lasten mielestä erityisen jännittävää.

Hieman harvinaisempia kätköjä ovat earthcachet, suomennettuna ehkä maakätkö, joskaan me kätköilijät emme tätä suomennettua termiä käytä. Earthcache esittelee jonkin luonnonnähtävyyden, ja kätkön ”löytämisen” edellytyksenä on jonkin nähtävyyteen liittyvän tehtävän tekeminen. Vastaukset lähetetään kätkön tekijälle, ja hyväksymisen jälkeen kätkön saa merkata löytyneeksi. Esimerkiksi Aurajoen rannalla on tällainen kätkö, jossa tehtävänä on mitata joen veden näkösyvyys.

Geokolikot ja kulkevaiset tuovat mukavan lisämausteen harrastukseen. Kolikoita voi hankkia geokätköilytarvikkeita myyvistä nettiputiikeista. Kolikkojen ja kulkevaisten idea on kiertää kätköilijöiden kuljettamana kätköstä toiseen. Kolikosta löytyy koodi, jolla liikuttaja loggaa nettiin mistä mihin hän on kolikon siirtänyt ja omistaja voi seurata kolikkoaan saman koodin avulla. Itse olen laskenut muutaman kolikon matkaan ja olemme lasteni kanssa sopineet, että kymmenen vuoden kuluttua

Vierailen kätköillä usein maastopyörällä tai kajakilla. Syksyllä kätköreissulle otetaan usein mukaan myös marjaämpäri.

ainakin neljä kätköä. Haastavimpia kaupunkialueen piilotuspaikkoja ovat esimerkiksi teiden alta kulkevat viemäriputket ja siltojen alle rakenteisiin piilotetut purkit.

Metsässä piilot ovat useimmiten kivenkoloja tai juurakoita, joskus pääsee tutustumaan luoliin ja onkaloihin.

matkustamme sinne, missä kaukaisin kolikkomme majailee sillä hetkellä. Tällä hetkellä kaksi kolikkoa kiertele Amerikan mantereella ja yksi on päätynyt Portugaliin.

Geokätköilyyn voi yhdistää moniin muihin harrastuksiin. Vierailen kätköillä usein maastopyörällä tai kajakilla. Syksyllä kätköreissulle otetaan usein mukaan myös marja-ämpäri. Veneilijälle saaristosta löytyy paljon purkkeja pikkusaarilla ja haastavammilla kätköillä voi olla suurta etua kiipeilyharrastuksesta, joskus tarvitaan jopa kiipeilyvälineitä. Löytyypä Suomesta muutama kätkö, joiden noutaminen vaatii sukelluslaitteita ja -taitoja.

Eräs työkaverini on sanonut minulle useampaan kertaan, että toivoisi itse löytävänsä harrastuksen, josta olisi yhtä innoissaan, kuin minä olen geokätköilystä. Tuskin monikaan töissä on välttynyt geojutuiltani ja asennoituminen kätköilyyn jakautuu mielestäni hauskaasti kahtia. Osa on sitä mieltä, ettei ole mitään typerämpää, kuin juosta metsissä piilotettujen tupperware-purkkien perässä ja osa kiinnostuu asiasta

heti. Muutama kollega on jo liittynyt geokätköilijöiden porukkaan.

Koen saaneeni kätköilyyn myötä lisää mielekkyyttä ulkona oloon ja liikkumiseen. Olen aina ollut huono lenkkeilemään ilman varsinaista päämäärää, mutta nyt kun reitin suunnittelee sopivasti muutaman kätkön kautta, niin lenkki houkuttaa ihan eri tavalla. Lasten kanssa teemme metsäretkiä kätköille aina kun aikaa liikenee. Etenkin vanhempi poikani on erittäin innostunut asiasta, nuoremman into vaihtelee ja joskus hän jääkin mieluummin kotiin. Olen myös saanut työkavereista, joiden kautta tutustuin kätköilyyn, uusia hyviä ystäviä. Heidän kanssaan käymme välillä koko päivän kätköreissuilla naapurikunnissa ja välillä vähän pidemmälläkin. Lomamatkoilla tulee poikettua kätköille niin matkan varrella kuin lomakohteen ympäristössä. Olemmekin löytäneet kätköille suunnistaessa monia hienoja paikkoja, joita ei turistioppaista löydy.

Ehdottomasti hienointa kätköilyssä on kuitenkin omien rajojen koettelu. Tuntuu hienolta huomata, että vielä yli kolmekymppisenä pystyy kiipeämään melko ketterästi

Koen saaneeni kätköilyyn myötä lisää mielekkyyttä ulkona oloon ja liikkumiseen.

puuhun. Tolppakenkiäkin on kokeiltu onnistuneesti, ja melomaan opettelukin sujui ongelmitta. Oma kajakki odottaa autotallissa ensi kesää ja nyt saa puolestaan kaivaa lumikengät ja retkiluistimet varastosta. Ennen ensimmäisessä kunnan luolassa käymistä mietin pitkään, mahdanko kärsiä ahtaanpaikan kammosta. Luolaan piti ryömiä ahtaasta aukosta ja hieman alkoi ahdistaa kun lähes tyimme paikkaa. Kaverin kantapäät hävisivät näkyvistä ja perässä oli pakko mennä. Hyvinhän se sitten sujui, eikä tarvinnut miettiä sitäkään asiaa enää.

Seuraavaksi naputtelen gepsiini naatit N 60° 24.924 E 022° 26.667 ja suuntaan kohti uusia kokemuksia. Maailma on erilainen geokätköilijän silmin! ■